

Sivil gözetim sistemi ele alındı

Ocak 24, 2013 - 8:48:28

İçişleri Bakanı İdris Naim Şahin, İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi kapsamında Türkiye'deki sivil gözetim sisteminin ele alındığını söyledi.

Bakan Şahin, AB Komisyonu tarafından finanse edilen ve UNDP'nin teknik desteğiyle İçişleri Bakanlığı tarafından yürütülen "İç Güvenlik Sektörünün Sivil Gözetiminin Geliştirilmesi Projesi"nin ikinci aşamasının tanıtım toplantısına katıldı.

Toplantıda konuşan Şahin, güvenliğin, insanlığın var oluşundan bu yana en temel ihtiyaçlardan biri olduğuna işaret ederek, insanların güvenlik ihtiyaçları karşılanmadan huzur ve refah içinde yaşamalarının mümkün olmadığını söyledi. Güvensizlik olgusunun bütünüyle giderilebilmesi için toplumsal ve bireysel önlemler alınmasının devletlerin asli görevleri arasında yer aldığını kaydeden Şahin, güvenliğin olmadığı durumlarda toplumsal barış, ekonomik kalkınma gibi önemli ihtiyaçların karşılanmasının da mümkün olmayacağını vurguladı.

Ülke güvenliğine yönelik dış tehditlerin ordular, iç tehditlerin de polis ve jandarma gibi iç güvenlik birimleri tarafından önlendiğini anımsatan Şahin, güvenlik hizmeti alanında "devlet güvenliği" kavramından "vatandaş güvenliği" kavramına dönüşümler gerçekleştirildiğini, polis ve jandarma için kullanılan "güvenlik güçleri" yerine "güvenlik hizmet birimleri" ibaresinin kullanılmaya başlandığını ifade etti.

"Kamu güvenliği alanında yasal sınırlar içinde silah kullanabilme ve insanların temel hak ve özgürlüklerine müdahale edebilme yetkisi olan iç güvenlik birimlerimizin bu yetkilerini kullanırken mağdurların hukukuyla birlikte, sanık ve şüphelilerin yasal haklarına da riayet etmeleri evrensel hukukun önem ve öncelik verdiği bir husustur" diyen Şahin, iç güvenlik birimlerinin hizmet kalitesinin yükseltilmesi ve vatandaş memnuniyetinin artırılmasının da demokratik ülkelerin öncelikleri arasında yer aldığını vurguladı.

Güvenlik hizmeti sunumunda, il güvenlik konseyleri, yerel güvenlik sözleşmeleri gibi yeni oluşumlarla

vatandaş katılımçılığının kurumsallaştırıldığına, iç güvenlik birimleriyle vatandaşlar ve sivil toplum örgütleri arasındaki ilişkilerin geliştirildiğine işaret eden Şahin, vatandaşların hak ve özgürlüklerini serbestçe kullanabilmelerini sağlamanın güvenlik hizmet birimlerine temel anayasal görev ve yetki olarak verildiğini, yetki kullanımının da kanunlarla açıkça belirlendiğini söyledi.

"Eş güdüm ve işbirliği imkanları geliştirilmeli"

Projenin Aralık 2008-Mayıs 2010 arasında uygulanan ilk aşamasında, bu konuların değerlendirildiğini, ikinci aşamanın da Temmuz 2012'de başladığını söyleyen Şahin, şunları söyledi:

"Projenin amacı, İçişleri Bakanlığı ile vali ve kaymakamların iç güvenlik birimleri üzerindeki denetim yetkisinin geliştirilmesi, iç güvenlik birimleriyle vatandaş ve sivil toplum arasındaki ilişkilerin kurumsallaştırılarak iç güvenlik hizmet kalitesinin ve vatandaş memnuniyetinin artırılmasıdır. Uluslararası düzeyde kabul görmüş tek bir tanımı olmamakla birlikte, sivil gözetim kavramı kısaca kolluk birimleri ve faaliyetleriyle, bunların dayanağını oluşturan politikaların çok katmanlı ve sürekli olarak sivil otoriteler tarafından izlenmesi şeklinde tanımlanabilmektedir.

Sivil gözetim, kamu güvenliği alanında hizmet sunan birimlerin yetkililerinin, yasal sınırlar içerisinde yetkilerini kullanıp kullanmadıklarını, atanmış veya seçilmiş sivil yetkililer, vatandaşlar ve sivil toplum kuruluşları tarafından denetlenebilmesini ifade etmektedir. Sivil gözetim kavramı aynı zamanda iç güvenlik hizmetlerine vatandaş, yerel yönetim ve sivil toplum kuruluşlarının katılmasının yanında güvenlik birimleri üzerinde seçilmiş ve atanmış sivil yetkililer ile vatandaşların ve sivil toplumun denetim ve iletişim mekanizmalarını da içermektedir.

Ancak sivil gözetimin kamu güvenliği hizmeti verenlerin bu hizmetlerini işlevsel bir şekilde yürütmelerini engelleyici bir nitelik taşıması gerekmektedir. Kamu güvenliği hizmeti verenlerle sivil gözetim yetkisi kullananlar arasındaki eş güdüm ve işbirliği imkanlarının sürekli geliştirilmesi sivil gözetimin vazgeçilmez bir unsurudur."

"Sivil gözetim sistemi inceleniyor"

Proje kapsamında Türkiye'deki sivil gözetim sisteminin ele alındığını, İçişleri Bakanlığı ile iç güvenlik hizmet birimlerinin hukuki konumları ve görevleri ile vali ve kaymakamların hukuki konumlarının incelendiğini dile getiren Şahin, Türkiye'de atanmış sivil makamların iç güvenlik birimlerine yönelik denetim yetkilerinin "personel üzerinde" ve "işlemler üzerinde" denetim yetkisi olarak iki şekilde kullanıldığını, bu nedenle İçişleri Bakanlığı ile vali ve kaymakamların iç güvenlik birimleriyle ilgili kullandıkları atama ve disiplin yetkilerinin karşılaştırmalı bir yöntemle değerlendirildiğini kaydetti.

Şahin, özel güvenlik şirketleri, gümrük muhafaza memurları, köy korucuları, çarşı ve mahalle bekçilerinin de kamu güvenliği alanında hizmet sunan güvenlik unsurları olarak ele alındığını, İçişleri Bakanlığı, vali ve kaymakamların bu noktadaki denetim yetkisinin de incelendiğini belirtti.

Türkiye'de dış denetim mekanizmaları olarak kabul edilen, ulusal ve yerel düzeyde faaliyet gösteren kamu görevlileri etik kurulu, insan hakları inceleme komisyonu, insan hakları üst kurulu, insan hakları başkanlığı ile il ve ilçe insan hakları kurulları gibi kurul ve komisyonlar bulunduğunu anımsatan Şahin, "İl güvenlik konseyleri, yerel güvenlik sözleşmeleri gibi güvenlik hizmetlerinde katılımçılığın kurumsallaştırılmasına yönelik yasal düzenlemeler henüz ülkemizde yapılmamış olmasına rağmen toplum destekli polis ve jandarmalık gibi bazı projeler hayata geçirilmiştir. Bu alandaki gelişmeler de dikkate alınarak ülkemizdeki sivil gözetim sistemi, İçişleri Bakanlığı, mülki idare amirleri, adli denetim, iç ve dış denetim mekanizmaları, katılımcı güvenlik hizmeti uygulamaları açısından topluca değerlendirilmektedir" değerlendirmesinde bulundu.

"Kişi hak ve 6zg6rl6klerine m6dahale yetkisi"

Kolluk personeline diğer kamu g6revlilerinden farklı olarak kişi hak ve 6zg6rl6klerine m6dahale niteliği taşıyan durdurma, arama, iletişimin izlenmesi gibi 6zel yetkiler verildiğini hatırlatan şahin, "Bu yetkileri kullanan birimlerin ve personelin hem uygulayacakları hizmet politikalarının oluşturulması aşamasında hem de bireysel işlem ve eylemlerinde kontrol edilmesi son derece 6nemlidir. Demokratik hakların geliştirilmesi, insan hak ve 6zg6rl6klerinin korunması için bu alanlara m6dahale yetkisi bulunan kolluk birimlerinin sivil otoritelerce kontrol6 ve denetim de 6zel 6nem taşımaktadır" diye konuştu.

şahin, 2008 yılı Ulusal Programı'nda da i g6venlik hizmetinin h6k6metin belirleyeceği politikalar doğrultusunda ve h6k6metin denetim ve g6zetiminde hukukun 6st6nl6đ6, insan hak ve h6rriyetleri çerçevesinde kolluk kuvvetlerinin profesyonel ve uzmanlaşmış birimleri tarafından yerine getirileceği, bu kapsamda i g6venlik y6netiminin koordinasyonunu ve sivil idarenin i g6venlikle ilgili g6rev yetki ve sorumluluklarını etkin olarak yerine getirmesini g6leştiren mevzuat h6k6mleri ve uygulamaların değiştirileceğinin ifade edildiğini anımsattı.

"Bu bağlamda Bakanlık olarak y6r6tt6đ6m6z bu projenin 6lkemizin daha da demokratikleşmesi s6recinde, g6venlik hizmeti sunan birimlerimize halkımızın g6veninin artması ve bu sayede g6venlik birimlerimizin itibarının y6kselmesi için çok 6nemli katkılar sağlayacağı muhakkaktır" diye konuşan şahin, Temmuz 2014'e kadar devam edecek projenin T6rkiye için olumlu sonuçları olacağına inandiğını belirtti.